

Община Крушари

Защитени територии, забележителности и биоразнообразие

В територията на Община Крушари и по-точно в землищата на селата с. Габер, с. Ефрейтор Бакалово, с. Зимница, с. Капитан Димитрово и с. Огняново попада част от **Защитена територия Суха река**, с обща площ от 2307.92 ха, обявена със Заповед № РД-538/12.07.2007г. на МОСВ

Каньонът на Суха река и околностите му са природна и археологическа забележителност, както за Добричка област, така и за цяла Южна Добруджа.

В древността Суха река е била най-големият източник на сладка вода във вътрешноконтинентална Добруджа и е била плавателна. В археологически план каньонът пази останки от древни култури и цивилизации. Суха река започва с три ръкава от Франгенското и Добруджанското плато. В недалечното минало тя е текла в посока север и се е вливала в езерото Олтина (днешна Румъния).

В българския участък на Суха река се срещат 132 вида птици - 98 от тях гнездят тук, а други са прелетни; 32 вида пернати са с неблагоприятен природозащитен статус в България и Европа.

Край Габер, Огняново и Капитан Димитрово има множество малки пещери. Картотекирани са 31 пещери на територията на община Крушари и всички се намират в землищата на селата по поречието на Суха река.

В близост до землището на с. Александрия на площ от 72 км. се намира **природната забележителност Александрийска гора**, обявена като такава със Заповед №656/13.09.1979 г. Представлява единственото естествено находище на издънкови липови насаждения в област Добрич.

На километър и половина от село Александрия се намира **местността Текето**. Светилището, наречено „Текето“, придобива двойствен религиозен характер. До Руско-турската освободителна война то е чисто мюсюлманско светилище, посещавано и тачено от така наречените алиани, по-известни като къзълбаши. Името на местността идва от двуобредното светилище Мустафа Канаат - Св. Илия, почитано едновременно от мюсюлмани и християни. Наричано още Дървеното теке, преданието твърди, че тук са идвали на поклонение хора от цяла Добруджа и Лудогорието, за да молят светеца за прошка и благоденствие. Преданието твърди още, че тук е имало християнски манастир. Днес манастирът е възстановен до старото аязмо и местността е все така свещена.

Районът притежава уникални пещери, обявени за археологически паметници. Това са Скален манастир „Гяур евлери“ (Невернишки жилища), Пещерна колония „Кара кая“ (Черна скала) и Пещерна колония „Балабан кая“ (Голяма скала). „Гяур евлери“ е един от най-ранните скални манастири не само по българските земи, но и на територията на Европа.

На територията на община Крушари се намира най-големият укрепен античен център в земите на днешна Добруджа - Залдапа. Тя е родното място на Виталиан - предводител на известния бунт срещу император Анастасий, прераснал в 5-годишна гражданска война. Разположена е в м. Калето, между селата Абрит и Добрин. Обликът на укрепителната система свидетелства за късноримския ѝ произход. Величествените мащаби на Залдапа (над 35 ха) и монументалният характер на разкритите градежи не оставят никакво съмнение, че тя трябва да се причисли

към най-големите и значителни късноантични градски центрове в тази част на Балканския полуостров.